

SPOROČILO ZA JAVNOST

TRST GRIČ SVETEGA JUSTA

MED MENJAVO CEVI SENZACIONALNO ODKRITJE PREDRIMSKIH ARHEOLOŠKIH DOKAZOV

Med izkopavanjem za nadomestitev zastarelega cevovoda na Griču Svetega Justa so prišle na dan arheološke ostaline. Inšpekcije Nadzorništva so razkrile eno najpomembnejših ugotovitev zadnjih desetletij, saj dokazujejo prisotnost predrimskih naselij na območju griča.

Arheološka odkritja med nadomeščanjem cevovoda

AcegasApsAmga se ravnokar ukvarja z obsežno sanacijo in posodobitvijo plinovodnega, vodovodnega in električnega omrežja na Griču Svetega Justa.

Na podlagi obvezne ocene arheološkega vpliva, ki pride vedno v poštev ko se izvajajo javna dela, je Nadzornštvo predpisalo dodatna raziskovanja in stalni nadzor, za katerega je bilo zadolženo specializirano arheološko podjetje. Območje se nahaja v neposredni bližini osrednjega jedra rimskega mesta z najpomembnejšimi javnimi zgradbami.

V teh dneh je na trgu pred katedralo prišlo na dan nekaj zanimivih najdb. Tehniki podjetja Archeotest, po naročilu AcegasApsAmga, so ugotovili izjemno zanimivo odkritje: ognjišče iz prazgodovinske dobe bi torej potrdilo tezo, da je bil Grič Svetega Justa naseljen že v predrimskih časih. Po mnenju prisotnih arheologov na prizorišču, je to zagotovo najpomembnejša najdba v zadnjih desetletjih.

Podrobnosti arheoloških najdb

Zidna konstrukcija, ki je prišla na dan v jarku, ki teče vzporedno s fasado rekreacijskega središča Toti, je spodbudila širitev arheoloških izkopavanj, čeprav so bila delno motena zaradi prejšnjih podzemnih komunalnih storitev in razvejanih korenin rastlin, ki rastejo na površju.

Ob vznožju je tako prišlo na dan **povsem novo** stratigrafsko zaporedje območja: razporeditev kamnov različnih oblik in velikosti v smeri sever-jug v povezavi s krožnim požganim območjem, delno pokritim s plastjo pepela. Značilnosti konteksta dajo verjeti o prisotnosti zgradbe iz netrajnih materialov, verjetno **koče z ognjiščem v središču**. Drugi talni nivo, ki je bil ugotovljen severno od tega bi lahko pomenil, da isti objekt je bil uporaben na različnih višinskih nivojih, zaradi prisotnosti pepela.

Keramični materiali (večinoma stenski odlomki), **najdeni v tem stratigrafskem zaporedju, se nanašajo na obdobje med poznim koncem bronaste dobe in železno dobo (9.-6. Stoletje pr. N. Št.)**.

Ravno tako zanimiva je tudi preureditev, ki je po nekaj stoletjih bila izvedena neposredno nad prazgodovinsko plastjo in jo je mogoče pripisati najzgodnejši rimski prisotnosti v Trstu.

Skoraj celotna površina obravnavanega območja zadeva pripravo **talne površine** (kateri verjetno pripadajo plošče sestavljene iz malte in drobljene opeke, najdene v zgornjem uničenem območju), ki se poveže tudi z **impozantnim stebrom** (1,20 x 1,20 m, ki je ohranjen do približne višine enega metra): izveden je zelo natančno, ohranjene so **tri od štirih strani, ki so še vedno prekrите z belim ometom**, iste vrste kot številni drobcji najdeni v odlagališču gradbenega materiala, vključno z oblikovanimi elementi, ki segajo v prvi pompejski slog, torej v republikansko dobo.

Žal je zaenkrat zelo malo s tem povezanih materialov (omenjeno odlagališče, ki je vsebovalo omet, je vsebovalo tudi žig na strešnikovu T.R.DIAD, ki je že bil dokumentiran na tržaškem ozemlju. Med najstarejšimi spadajo tudi nekateri drobcji črno pobarvane keramike). Zbrani podatki pa nas že vodijo k prepoznavanju prisotnosti pomembne javne zgradbe **na Griču Svetega Justa v obdobju pred cesarsko kolonijo, morda portikom ali svetiščem na severnem robu griča**.

Zamenjava cevovoda na Griču Svetega Justa

Osebjce AcegasApsAmga je ustavilo dela na gradbišču, da ne bi poškodovali ostanke, obenem arheologi, pod znanstvenim vodstvom Nadzorništva, nadaljujejo z ustreznimi raziskavami preden bo ponovno pokrit izkop. AcegasApsAmga tesno sodeluje z Nadzorništvom, da bi izvedli najboljšo rešitev pri polaganju cevovodov in tako zagotovili zaključek del v skladu z najdenimi dobrinami.

Večnamensko podjetje, ki je začasno ustavilo poseg na trgu pred Stolnico, nadaljuje z nadomestilom cevi vzdolž ulice Capitoline, ulice Rote in ulice del Castello.

Dela na plinskem omrežju zadevajo zamenjavo sedanjih cevi iz sive litine z novimi polietilenskimi cevmi, ki lahko zagotovijo boljše varnostne standarde v skladu z

veljavno zakonodajo. Obenem poteka nadgradnja tudi vodovodnega in električnega omrežja, da bo zajamčena boljša odpornost storitev.

Poseg na Griču Svetega Justa zadeva ulico Rota, med številčkama 3 in 7, ulico Capitolino in ulico del Castello, v odseku med trgom pred Stolnico in križiščem med ulico delle Monache in trgom San Cipriano.

Najdbe med posegom na cevovodih tudi v letih 2020 in 2019

Sploh ni prvič, da je sodelovanje med AcegasApsAmga in Nadzorništvom privedlo do pomembnih ugotovitev: proti kuncu leta 2020 so v okviru popravil vodne cevi v ulici Cattedrale, nekaj metrov stran od Svetega Justa, našli pomembne najdbe, vključno z imponantnim obzidjem iz srednjeveškega obdobja in ostanki poznorimske oljarne, ki je na dnu še vedno obdržala ostanke predelave oljk, ki je nato ponovno uporabil monumentalni napis iz visokocarske dobe.

Poleg tega so v začetku leta 2019 v ulici Montecuccio ugotovili prisotnost ureditve ceste iz rimske cesarske dobe, ko so potekala dela za zamenjavo sivih plinskih cevi iz litega železa.